

Seurakuntavaalit -rippikoulumateriaali

Tämä rippikoulumateriaali on tarkoitettu seurakuntavaalien käsittelemiseen rippikoulussa. Materiaali on nuorten aikuisten vaikuttajaryhmä NAVI:n laatima ja kaikkien täysin vapaassa käytössä. Erityisesti materiaalia kannattaa hyödyntää silloin, kun rippikouluikäluokka on äänioikeutettu seuraavissa vaaleissa.

Alussa on tiivistettynä asiasisältö: se, mitä nuoren ainakin on hyvä tietää vaaleista. Tätä sisältöä voi nuorille välittää työskentelyjen läpi käymisen yhteydessä ja keskusteluissa. Varsinaista luento-osuutta ei ole tarpeen pitää.

Asiasisällön tiivistelmän jälkeen on vinkkejä keskustelukysymyksiksi ja kolme työskentelyideaa. Kysymyksistä ja työskentelyistä voi ottaa käyttöön osia niin, kuin omaan opetustilanteeseen sopii. Sisältöjä voi myös vapaasti muokata ja soveltaa omien preferenssien ja ryhmän mukaan. Työskentelyiden yhteyteen merkityt keston arviot ovat luonnollisesti vain ohjeellisia.

Asiasisältö

Seurakuntavaaleissa valitaan seurakunnan luottamushenkilöt, jotka päättävät seurakunnan taloudesta ja toiminnasta. Jos seurakunta on taloudellisesti itsenäinen, toimitetaan yhdet vaalit, joilla valitaan kirkkovaltuuston jäsenet. Kirkkovaltuusto johtaa itsenäisen seurakunnan toimintaa.

Jos seurakunta kuuluu seurakuntayhtymään, toimitetaan kahdet vaalit. Vaaleilla valitaan jäsenet: seurakuntaneuvostoon, joka johtaa seurakunnan toimintaa sekä yhteiseen kirkkovaltuustoon, joka johtaa seurakuntayhtymää. Molempia vaaleja varten on ehdokaslistat erikseen. Sama ehdokas voi olla ehdolla molemmissa vaaleissa tai vain toisessa.

Yksittäisessä, itsenäisessä seurakunnassa valitaan edustajat kirkkovaltuustoon. Yhtymäseurakunnassa valitaan edustajat yhteiseen kirkkovaltuustoon ja lisäksi oman seurakunnan seurakuntaneuvostoon.

Mikäli vaaleja on kahdet, erotetaan vaalit ulkoisesti vaaliluetteloiden ja äänestyslippujen taustaväriin perusteella: toisessa vaalissa on käytössä vaalilistat ja vaaliliput sinisellä pohjalla, toisessa vaalissa valkoisella. Vaaleissa ehdokkaat ovat esillä aina vaaliryhmittäin, jolloin henkilöä äänestettäessä ääni menee sekä henkilölle että kyseiselle vaaliryhmälle.

Seurakuntavaaleissa valitut edustajat päättävät monista nuoria koskettavista asioista, kuten uusien työntekijöiden palkkaaminen, nuorisotyön määrärahat, seurakunnan tilojen käyttö ja leirikeskusten kohtalo.

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326

Kerro ryhmälle vaaleista ja vaalitivasta myös käytännön esimerkein. Kerro myös vaalien merkityksestä ja edustajien päättämistä asioista. Voit askarrella vaalilistan ja äänestysliput konkreettisiksi esimerkeiksi.

Keskusteluideoita

Käykää yhteiskeskustelu seurakuntavaaleista ja äänestämisestä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä apuna käyttäen:

- Miksi seurakuntavaaleissa kannattaa äänestää?
- Miksi itse äänestäisin seurakuntavaaleissa? Miksi en äänestäisi?
- Mihin kaikkeen seurakunnassa menee rahaa?
- Mitä muuttuisi, jos useampi nuori käyttäisi äänivaltaansa seurakuntavaaleissa?
- Miksi itse äänestäisit/jättäisit äänestämättä?
- Mitä mieltä olet seurakuntavaalien äänestysistä?
- Äänestäminen on yksi tapa vaikuttaa seurakunnan toimintaan. Oletko päässyt vaikuttamaan seurakunnan toimintaan muilla tavoilla? Millä muilla tavoilla haluaisit vaikuttaa seurakunnan toimintaan?

Miettikää yhdessä asioita, joihin nuoret haluaisivat seurakunnassa vaikuttaa ja saada aikaan muutoksia. Voitte miettiä myös konkreettisia esimerkkejä siitä miten asioita voi lähteä muuttamaan seurakunnassa. Esimerkiksi jos haluatte lisää määrärahoja nuorisotyölle, uuden nuorisotyöntekijän viran seurakuntaan, enemmän leirejä, oman nuorisotilan jne. Mitä kautta näihin asioihin voisi vaikuttaa?

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326

Työskentely 1 – Toteutetaan vaalit! (45–60 min)

Valitaan kirkkovaltuuston / yhteisen kirkkovaltuuston edustajat (seurakunnan mukaan)

Vaihe 1.

Toimitaan isosryhmittäin. Isosryhmässä mietitään mihin asioihin seurakunnan toiminnassa halutaan vaikuttaa, mitä muuttaa ja kehittää. Ryhmä valitsee joukostaan kaksi ehdokasta mukaan vaaliin.

Vaihe 2.

Tullaan yhteen ja kuullaan toisten ryhmien edustajat sekä vaaliohjelmat. Arvotaan henkilökohtaiset vaalinumerot vaalia varten, huom. kenelläkään ei ole numeroa 1 vaan numerot alkavat numerosta 2.

Vaihe 3.

Suoritetaan äänestys: valitaan isosista vaalivirkailijat. Päätetään, että valitaan kirkkovaltuustoon / yhteiseen kirkkovaltuustoon 3 jäsentä (ja lisäksi yhtymätasolla seurakuntaneuvostoon 3 jäsentä, yhtymäseurakunnissa käytetään siis kahden vaalilipun järjestelmää).

Jokainen käy äänestämässä yksitellen vaalikopissa, ääni leimataan ja laitetaan vaaliurna. Käytetään kahta vaalilippua, jos kyse on yhtymäseurakunnasta. Lopuksi äännet lasketaan (lajittelu väri perusteella ensin) ja merkitään taululle ehdokkaiden saamat äänimäärät.

Kolme eniten ääniä saanutta ehdokasta tulee valituksi, kolme seuraavat saavat varasijat. Jos äännet menevät tasan, suoritetaan arvonta. Julistetaan vaalitulokset. (Tässä vaiheessa ei tarvitse käyttää listoja ja suhteellista vaalitapaa, mutta voitte tuki järjestää myös tässä suhteessa täydelliset vaalit.)

Tällä tavalla voitte valita rippikoulun ajaksi vaikkapa Leiriparlamentti, jolle mietitte etukäteen asioita, joista he tekevät päätöksiä rippikoulun aikana. Nopeita päätöskokouksia voi olla vaikkapa yksi joka päivä. Nuorten äänestysaktiivisuutta, osallistumis- ja vaikuttamishalukkuutta voitte kasvattaa myös järjestämällä erilaisia pieniä äänestyksiä pitkin rippikoulua.

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326

Työskentely 2 – Tietovisa (15 min)

Oikeita vaihtoehtoja voi olla useampi kuin yksi. Oikeat vastaukset on merkitty rastilla.

1. Leirikeskukseen nettiyhteydet toimivat huonosti. Haluatte saada leirikeskukseen hyvät langattomat nettiyhteydet. Kehen otatte yhteyttä asian edistämiseksi?

- A. nuorisotyöntekijä
- B. leirikeskuksen isäntä
- C. seurakuntaneuvoston jäsen eli luottamushenkilö
- D. kirkkoherra

(kaikki vaihtoehdot ovat oikein, kaikkien kautta voi lähteä edistämään asiaa)

2. Milloin on seuraavat seurakuntavaalit?

- A. 2021
- B. 2022 (x)
- C. 2023
- D. 2024

3. Mistä seurakuntavaaleissa äänestetään?

- A. vaalitaan seuraava piispa
- B. valitaan seuraava paavi
- C. valitaan seurakunnan kanttori
- D. valitaan seurakunnan luottamushenkilöt (x)

4. Kuka saa äänestää seurakuntavaaleissa?

- A. 12-vuotias seurakunnan jäsen
- B. 15-vuotta täyttänyt konfirmoitu nuori
- C. 16 vuotta täyttänyt seurakunnan jäsen (x)
- D. 18-vuotta täyttänyt suomen kansalainen

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326

5. Seurakunnan asioista päättävät vaaleilla valitut luottamushenkilöt

(seurakuntaneuvosto + yhteinen kirkkovaltuusto / kirkkovaltuusto). Mistä luottamushenkilöt siis käytännössä päättävät?

- A. Käytetäänkö seurakunnassa pelkästään alkoholitonta ehtoollisviiniä (x)
- B. Kuinka paljon käytetään rahaa jumalanpalveluksiin, kuinka paljon nuorisotyöhön (x)
- C. Koulun uskontotuntien sisällöstä
- D. Ketkä pääsevät riparille isoseksi

6. Missä voit äänestää?

- A. Kirkkoherran kotona
- B. Seurakunnan nuortentiloissa
- C. Kauppakeskuksissa
- D. Kirkossa

(Kaikki em. periaatteessa mahdollisia. Usein vaalipaikkoja on ainakin kirkossa ja seurakuntatiloissa. Äänestys voidaan järjestää missä paikassa tahansa, jonka vaalilautakunta on päättänyt. Jos haluat vaikuttaa äänestyspaikkoihin (olisiko esim. koulusi hyvä paikka), ole yhteydessä tuttuun työntekijään tai suoraan seurakuntasi vaalilautakuntaan)

7. Kuka voi asettua ehdolle

- A. Jokainen joka haluaa
- B. 18-vuotta täyttänyt seurakunnan konfirmoitu jäsen (x)
- C. Vain sellainen henkilö, jolla aiempaa kokemusta luottamustoimista
- D. 16-vuotta täyttänyt seurakunta-aktiivi

8. Seurakuntien toiminta toteutuu verotulojen avulla. Lapsi-, varhaisnuoriso-, rippikoulu- ja nuorisotyöhön käytetään verotuloista

- A. 10%
- B. 20%
- C. 30%
- D. 40% (x)

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326

9. Kuinka monta ihmistä mahtuu äänestämään yhtä aikaa äänestyskoppiin?

- A. 1 (x)
- B. 2
- C. 3
- D. 4, jos joku on reppuselässä

Teknisesti koppiin mahtuisi yhtä aikaa äänestämään useampikin henkilö, mutta äänestystilanteessa kopissa saa olla vain 1 henkilö. (Poikkeuksen muodostaa vauva/sylilapsi, joka ei osaa lukea eli ilmoittaa mitä/ketä toinen henkilö äänestää.)

10. Kuka tai mikä käyttää kirkossa ylintä päätösvaltaa?

- A. Paavi
- B. Arkkipiispa
- C. Isä Nitro
- D. Kirkolliskokous (x)

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326

Työskentely 3 – Unelmien seurakunta (45–60 min)

Seurakuntavaaleissa valitut luottamushenkilöt vaikuttavat esimerkiksi rahojen jakautumisen kautta siihen, millainen seurakunta on. Tässä työskentelyssä mietitään, millainen olisi meidän unelmien seurakunta.

Työskentely on suunniteltu ryhmätyöskentelyksi, mutta tarvittaessa työskentely voidaan soveltaa yksilötyöskentelyyn sopivaksi.

Ajatuksena on ryhmässä miettiä, millainen olisi meidän unelmien seurakunta ja tehdä ajatusten pohjalta luova tuotos. Luova tuotos voi olla käytännössä mitä vain: piirustus, maalaus, näytelmä, runo, video, musiikkikappale, räppi jne. Käytettävissä olevat välineet ja aika vaikuttavat siihen, mitä nuorilla on aikaa toteuttaa. Lopuksi tuotokset esitellään koko ryhmälle. Esittelyyn on hyvä varata aikaa vähintään 5 minuuttia ryhmää kohden. Esittelyyn voi halutessaan yhdistää vaikkapa osaksi iltaohjelmaa!

Nuorille voi esittää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä työskentelyn avuksi:

- Mikä seurakunnassa on parasta? Mitä en muuttaisi?
- Mistä en tykkää seurakunnassa? Mitä haluaisin muuttaa?
- Millaisiin yhteisöihin tykkään kuulua?
- Millaisen toiminnan koen tärkeäksi?
- Millaiseen toimintaan haluaisin itse osallistua?

Jos aihetta haluaa vielä syventää, voidaan ryhmien unelmien seurakunnista koota yhteinen, koko leirin unelmien seurakunta. Unelmien seurakunnasta voidaan lähteä keskustelemaan: miten tähän päästäisiin ja miten minä voin vaikuttaa siihen?

NAVI-ryhmä
navi@lastenjanuortenkeskus.fi
0444914326